

9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ε.Ε.Ν.ε-Θέμις Ιωάννινα

Ο Δικηγόρος ως Υπεύθυνος Επεξεργασίας

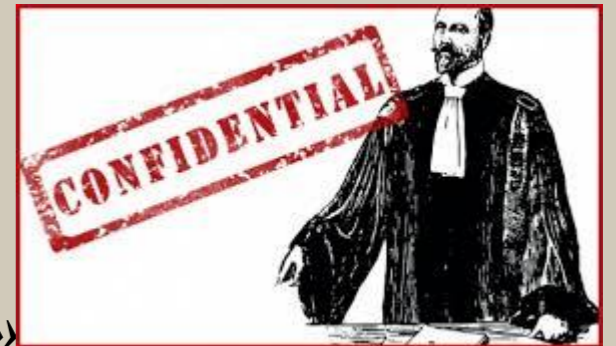

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ LLM

Δικηγορικό Απόρρητο

άρθρο 38 Κ.Δ. (Ν.4194/2013) «Απόρρητο και εχεμύθεια»:
«Ο δικηγόρος οφείλει να τηρεί αυστηρά εχεμύθεια για όσα του εμπιστεύεται ο εντολέας του κατά την ανάθεση και εκτέλεση της εντολής ή πληροφορείται κατά τη διάρκεια του χειρισμού της».

Κώδικας Δεοντολογίας του δικηγορικού λειτουργήματος (Δ.Σ. ΔΣΑ 4-1-1980)

άρθρο 32

α. Δεν επιτρέπεται στους Δικηγόρους να εξετάζονται μάρτυρες στα Δικαστήρια για υποθέσεις και για περιστατικά που περιήλθαν σε γνώση τους από την άσκηση του Λειτουργήματος είτε στα Δικαστήρια είτε σε εξώδικες εργασίες, διαπραγματεύσεις, ή προσπάθειες για συμβιβαστική επίλυση διαφορών.

*β. **Σ' εξαιρετικές περιπτώσεις** μπορούν να εξεταστούν μάρτυρες για υπόθεση στην οποία είχαν ανάμιξη, ή γνωρίζουν από την άσκηση του Λειτουργήματός τους, **αν υπάρχουν σπουδαίοι λόγοι**. Τους λόγους αυτούς εκθέτει ο ενδιαφερόμενος με αίτηση του προς το Σύλλογο (Διοικητικό Συμβούλιο). Το Δ.Σ. τους εκτιμά και χορηγεί κατά την κρίση του σχετική άδεια. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η άδεια αυτή χορηγείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.*

*γ. **Και αν πάρουν την άδεια από το Δ.Σ. ή τον Πρόεδρο, απαγορεύεται να καταθέσουν περιστατικά που τους έχει εμπιστευτεί ο εντολέας τους και να παραβιάσουν με οποιοδήποτε τρόπο το επαγγελματικό απόρρητο.***

δ. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να εξεταστούν μάρτυρες κατά του εντολέα τους ή του πρώην εντολέα τους, ή των κληρονόμων τους, έστω και αν έχει ανακληθεί ή περατωθεί η εντολή τους.»

Δικηγορικό Απόρρητο

Κώδικας Δεοντολογίας του δικηγορικού λειτουργήματος (Δ.Σ. ΔΣΑ 4-1-1980)

άρθρο 32

«Δεν επιτρέπεται στο Δικηγόρο να έχει στην ίδια δίκη δύο ιδιότητες, μάρτυρα και Συνηγόρου. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για το Δικηγόρο μηνυτή, που είναι και "πολιτικώς ενάγων".

στ. Όταν ο Δικηγόρος κληθεί από Δικαστήριο ή Ανακριτική Αρχή να εξεταστεί μάρτυρας και να καταθέσει περιστατικά που περιήλθαν σε γνώση του κατά την άσκηση του Δικηγορικού Λειτουργήματος, έχει το δικαίωμα, ν' αρνηθεί τη μαρτυρία αν προσκρούει στο επαγγελματικό του απόρρητο. Αν η κατάθεση δεν προσκρούει στο απόρρητο, έχει το δικαίωμα να κρίνει κατά συνείδηση αν και σε ποιο μέτρο πρέπει να εξεταστεί για τα περιστατικά αυτά, με την προϋπόθεση πάντοτε ότι η αποκάλυψή τους δεν θα βλάψει τον πελάτη του και ότι θα πάρει άδεια από το Δ.Σ. ή τον Πρόεδρο.

ζ. Στις περιπτώσεις που δεσμεύεται από το επαγγελματικό απόρρητο, οφείλει να δηλώσει τούτο στο Δικαστήριο ή την Ανακριτική Αρχή, που τον εκάλεσε, χωρίς να έχει την υποχρέωση να στηρίξει με ειδική αιτιολογία την άρνησή του να καταθέσει.

η. Για περιστατικά που περιήλθαν σε γνώση του από άλλη αιτία και όχι από την άσκηση του Λειτουργήματός του, δεν δικαιούται ν' αρνηθεί τη μαρτυρία του, ούτε χρειάζεται την άδεια από το Δ.Σ. ή τον Πρόεδρο.»

Δικηγορικό Απόρρητο

Κώδικας Δεοντολογίας του δικηγορικού λειτουργήματος (Δ.Σ. ΔΣΑ 4-1-1980)

άρθρο 36 παρ. 3 εδ.στ' – Υποχρεώσεις προς τον εντολέα

«3) Να τηρεί αυστηρά την επαγγελματική εχεμύθεια:

α) Για όσα του εμπιστεύθηκε ο εντολέας του έστω και προφορικά, ακόμη και αν με την αποκάλυψή τους δεν πρόκειται να προκύψει ζημιά για τον εντολέα του, ή τα στοιχεία που του εμπιστεύτηκε ο εντολέας του ήρθαν στη δημοσιότητα από άλλη πηγή, ή έστω και αν ο εντολέας του τον έχει απαλλάξει από την υποχρέωση της τηρήσεως του επαγγελματικού μυστικού.

β. Για όσα έμαθε από τη μελέτη των εγγράφων που του εμπιστεύτηκε ο εντολέας του. Τα έγγραφα αυτά δεν επιτρέπεται να τα δώσει στη δημοσιότητα, ούτε να δώσει αντίγραφα στους αντίδικους ή τρίτους, ούτε ν' ανακοινώσει σ αυτούς το περιεχόμενό τους, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα προηγούμενα άρθρα.

γ. Για όσα πληροφορήθηκε από την εξέταση μαρτύρων του εντολέα του.

δ. Για όσα πληροφορήθηκε από άλλους Δικηγόρους σχετικά με την υπόθεση του εντολέα του.

ε. Την εχεμύθεια πρέπει να την τηρεί όχι μόνο κατά τη διάρκεια, αλλά και ΜΕΤΑ την περαίωση της υποθέσεως ή την ανάκληση της εντολής από τον πελάτη του, ακόμα και μετά τον θάνατο του πελάτη του και να την επιβάλλει και στους συνεργάτες και τους υπάλληλους του γραφείου του.

στ. Όταν ο Δικηγόρος αναλαμβάνει υπόθεση εναντίον παλαιού πελάτη του, που τον υπερασπίζεται άλλος Δικηγόρος, δεν έχει δικαίωμα ν' αποκαλύψει στον εντολέα του επαγγελματικά απόρρητα που του είχε εμπιστευθεί ο παλαιός πελάτης του, ούτε να τα χρησιμοποιήσει εναντίον του με οποιονδήποτε τρόπο στη δίκη.»

Δικηγορικό Απόρρητο

Έννοια απορρήτου: κάθε είδους στοιχείο, πληροφορία, γεγονός, ιδέα/σκέψη, ιδιότητα, κλπ, που ο εντολέας εμπιστεύεται, γραπτώς ή προφορικώς, στο δικηγόρο του.

Σκοπός απορρήτου: η προστασία της ιδιωτικότητας και του ιδιωτικού συμφέροντος του εντολέα [κάμπτεται σε εξαιρετικές περιστάσεις (δημόσιο συμφέρον)]

Στοιχεία που υπάγονται στο δικηγορικό απόρρητο:

- στοιχεία προσδιοριστικά της ταυτότητας: το όνομα, διεύθυνση: καταρχήν όχι
- ουσιαστικό περιεχόμενο επικοινωνίας εντολέα-δικηγόρου: κάθε προφορική και έγγραφη επικοινωνία, παράδοση στοιχείων, εγγράφων, κλπ. Ακόμα και το αίτημα του εντολέα προς τον δικηγόρο για την παροχή συγκεκριμένης νομικής συμβουλής.

Πρόσωπα που καταλαμβάνει:

- Δικηγόροι (ακόμα και αφού χάσουν την ιδιότητα του δικηγόρου)
- Ασκούμενοι δικηγόροι (α.11 παρ.3 εδ.α' Κ.Δ.)

Δικηγορικό Απόρρητο

Πρόσωπα που καταλαμβάνει:

▪ **Δικηγόροι** (ακόμα και αφού χάσουν την ιδιότητα του δικηγόρου)

▪ **Ασκούμενοι δικηγόροι** (α.11 παρ.3 εδ.α' Κ.Δ.)

▪ **Συστεγαζόμενοι δικηγόροι:**

➤ Ο συστεγαζόμενος δικηγόρος πληροφορείται τυχαία στοιχεία υπόθεσης συναδέλφου του στον ίδιο χώρο: δεν υποχρεούται σε τήρηση απορρήτου

➤ Ο συστεγαζόμενος δικηγόρος παρέχει νομική συνδρομή στο συνάδελφο του: η επιβαλλόμενη «αυστηρή εχεμύθεια» επιβάλλει στον αρχικό εντολοδόχο δικηγόρο να ζητήσει πρώτα τη συναίνεση του εντολέα του να αποκαλύψει στοιχεία τη υπόθεσης του σε τρίτο δικηγόρο.

▪ **Δικηγορική εταιρεία:**

➤ Εταίροι: κάθε εταίρος έχει δικαίωμα αυτοπρόσωπης πληροφόρησης για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων, επομένως δεσμεύεται για το απόρρητο όλων των υποθέσεων της εταιρείας (α.54 παρ.1 ΚΔ).

➤ Μη εταίροι δικηγόροι: ευθύνονται ατομικά για την τήρηση του απορρήτου για κάθε υπόθεση που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο της εταιρείας

Άρθρο 140 παρ.2 εδ.δ' Κ.Δ: πειθαρχικό παράπτωμα η παραβίαση του δικηγορικού απορρήτου

Λοιπές διατάξεις

άρθρο 39 παρ.1 Κ.Δ. «Δικονομικό πλαίσιο άσκησης της δικηγορίας»

«Απαγόρευση έρευνας και κατάσχεσης. Απαγορεύεται η διεξαγωγή έρευνας για την αναζήτηση εγγράφων ή άλλων στοιχείων ή των ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης αυτών, καθώς και η κατάσχεση αυτών, για όσο χρόνο βρίσκονται στην κατοχή του δικηγόρου για υπόθεση που αυτός χειρίζεται».

άρθρο 371 παρ.1 και 4 ΠΚ Παραβίαση επαγγελματικής εχεμύθειας: *«1. Κληρικοί, δικηγόροι και κάθε είδους νομικοί παραστάτες, συμβολαιογράφοι τιμωρούνται με χρηματική ποινή ή με φυλάκιση μέχρι ενός έτους αν φανερώσουν ιδιωτικά απόρρητα που τους τα εμπιστεύτηκαν ή που τα έμαθαν λόγω του επαγγέλματος τους.*

4. Η πράξη δεν είναι άδικη και μένει ατιμώρητη αν ο υπαίτιος απέβλεπε στην εκπλήρωση καθήκοντος του ή στη διαφύλαξη εννόμου συμφέροντος δημόσιου ή του ίδιου ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά.»

άρθρο 212 παρ.1 και 2 ΚΠΔ Επαγγελματικό απόρρητο των μαρτύρων: *«1. Η διαδικασία ακυρώνεται, αν εξεταστούν στην προδικασία ή στην κύρια διαδικασία: ...β) οι συνήγοροι, οι τεχνικοί σύμβουλοι και οι συμβολαιογράφοι σχετικά με όσα τους εμπιστεύτηκαν οι πελάτες τους.*

2. Η απαγόρευση της παρ.1 στις περιπτώσεις α', β' και γ' ισχύει ακόμη και αν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται απαλλάχτηκαν από την υποχρέωση να τηρήσουν το επαγγελματικό απόρρητο από μέρος εκείνου τους που τους το εμπιστεύτηκε.».

Λοιπές διατάξεις

άρθρο 261 ΚΠΔ – Υποχρέωση για παράδοση εγγράφων: «Οι δημόσιοι υπάλληλοι γενικά, στους οποίους έχει ανατεθεί έστω και προσωρινά δημόσια υπηρεσία, και τα άλλα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 212, οφείλουν, αν διαταχθούν από εκείνον που κάνει την ανάκριση, να παραδώσουν στη δικαστική αρχή τα έγγραφα και στο πρωτότυπο τους ακόμα, καθώς και κάθε άλλο αντικείμενο βρίσκεται στην κατοχή τους λόγω των καθηκόντων τους, **εκτός αν δηλώσουν εγγράφως, έστω και αναιτιολόγητα, ότι πρόκειται για διπλωματικό ή στρατιωτικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του κράτους ή μυστικό που σχετίζεται με το λειτούργημα ή το επάγγελμα τους.**».

άρθρο 147 ΚΠΔ – Αντίγραφα: «Αντίγραφα των αποφάσεων, των διατάξεων, των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτηση του και με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου ή του πταισματοδίκη. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 101, 104, 107 και 108. Σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον είναι δυνατόν να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα.»

Λοιπές διατάξεις

άρθρο 200Α ΚΠΔ – **Ανάλυση DNA**: «Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, οι διωκτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (D.N.A.).....Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο...»

άρθρο 364 παρ.2 ΚΠΔ – **Ανάγνωση των εγγράφων**: «Διαβάζονται επίσης τα πρακτικά της ίδιας ποινικής δίκης που είχε αναβληθεί. Επίσης τα έγγραφα από άλλη ποινική ή πολιτική δίκη, στην οποία εκδόθηκε αμετάκλητη απόφαση, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ανάγνωση αυτή είναι κρίσιμη.»

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα

• **Άρθρο 7^A** - **Απαλλαγή υποχρέωσης γνωστοποίησης και λήψης άδειας:** 1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του παρόντος νόμου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

• α) Όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέση εργασίας ή έργου ή με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος ή για την εκτέλεση των υποχρεώσεων από τις παραπάνω σχέσεις και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί.

• β) Όταν η επεξεργασία αφορά πελάτες ή προμηθευτές, εφόσον τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης οι ασφαλιστικές εταιρείες για όλους τους κλάδους ασφάλισης, οι φαρμακευτικές εταιρείες, οι εταιρείες εμπορίας πληροφοριών και τα χρηματοπιστωτικά νομικά πρόσωπα, όπως οι τράπεζες και οι εταιρείες έκδοσης πιστωτικών καρτών.

•

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα

• **Άρθρο 7^A** - Απαλλαγή υποχρέωσης γνωστοποίησης και λήψης άδειας: 1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του παρόντος νόμου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

«ε) **Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες και δικαστικούς επιμελητές ή εταιρείες των προσώπων αυτών και αφορά στην παροχή νομικών υπηρεσιών προς πελάτες τους, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας και τα μέλη των εταιρειών δεσμεύονται από υποχρέωση απορρήτου που προβλέπει νόμος και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο και συνδέεται άμεσα με την εκπλήρωση εντολής του πελάτη.**

στ) **Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες εκτός από τις λοιπές αρχές του εδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους.**»

Δεν χρειάζεται γνωστοποίηση στην Αρχή όταν η επεξεργασία αφορά την παροχή νομικών υπηρεσιών προς πελάτες και τα δεδομένα δεν κοινοποιούνται σε τρίτους, εκτός αν η κοινοποίηση είναι αναγκαία και συνδέεται άμεσα με την εκπλήρωση εντολής του πελάτη.

Αρκεί η ενημέρωση του πελάτη για την τήρηση αρχείου με στοιχεία ταυτοποίησης των πελατών, νομικών ενεργειών, χρεώσεων, κλπ, ή για την προσκόμιση στοιχείων (που αφορούν τον πελάτη) από τηρούμενα αρχεία σε αρμόδια δικαστήρια (α.7^A παρ.1 περ.β').

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

ΣυμβΠλημΘεσ 1247/2011: «Οι δικηγόροι δύναται να θεωρηθούν υπεύθυνοι επεξεργασίας και υπόκεινται στις διατάξεις του ν.2472/1997. Η ανακοίνωση του περιεχομένου ποινικών αποφάσεων, έστω και αν η συλλογή έγινε νόμιμα, δεν παρέχει άνευ ετέρου δικαίωμα χρησιμοποίησώς τους ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου, εφόσον δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με το αντικείμενο της σχετικής δίκης. Παραπέμπονται για παράβαση του α.22 παρ.4 του ν.2472/1997 οι πέντε κατηγορούμενοι, οι οποίοι χωρίς την συγκατάθεση του εγκαλούντος και άνευ σχετικού δικαιώματος, έλαβαν γνώση, μετέδωσαν, ανακοίνωσαν και κατέστησαν προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα εκείνου, και συγκεκριμένα ποινικών αποφάσεων που είχαν εκδοθεί με κατηγορούμενο τον εγκαλούντα ή μέλη της οικογένειάς του, ειδικότερα δε ο πρώτος κατηγορούμενος, δικηγόρος, κατέχοντας αντίγραφα καταδικαστικών αποφάσεων κατά του εγκαλούντος ή μελών της οικογένειάς του, με την ιδιότητα του συνηγόρου πολιτικής αγωγής στις περισσότερες από τις σχετικές ποινικές δίκες, εξέδωσε και παρέδωσε αντίγραφα αυτών στους συγκατηγορουμένους του, βεβαιώνοντας την γνησιότητα τους, προκειμένου οι τελευταίοι να επικαλεστούν τις επίμαχες ποινικές αποφάσεις και να τις προσκομίσουν σε δίκες που είχαν με τον εγκαλούντα παρά το ότι η σχετική ανακοίνωση του περιεχομένου των ποινικών αποφάσεων ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου δεν ήταν ούτε πρόσφορη ούτε αναγκαία για τη αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση οποιουδήποτε δικαιώματος απόδειξης των διαδίκων, εφόσον οι εν λόγω αποφάσεις δεν είχαν καμία απολύτως σχέση με το αντικείμενο της ως άνω πολιτικής δίκης.»

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

Ροή δεδομένων από και προς το δικηγόρο:

- Εντολείς
- Συνεργάτες δικηγόροι
- Ασκούμενοι δικηγόροι
- Αντίδικοι
- «Αντίδικοι» δικηγόροι
- Δικαστήρια
- Δημόσιες υπηρεσίες
- Κάθε είδους υπηρεσίες, φορέας, εταιρεία, κλπ.
- «τρίτοι»

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

Βασικές υποχρεώσεις του Υπευθύνου Επεξεργασίας:

- Αρχή νομιμότητας του σκοπού και του τρόπου επεξεργασίας
- Αρχή της αναλογικότητας
- Αρχή της ακρίβειας
- Αρχής της καθορισμένης διάρκειας τήρησης των δεδομένων
- Λήψη συγκατάθεσης υποκειμένου δ.π.χ. (όπου απαιτείται)

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

➤ **Αρχή Αναλογικότητας**: τα υπό επεξεργασία δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται, ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας.

ΑΠΔΠΧ 38/2004: παράνομη η δημιουργία από το δικηγόρο αρχείου με έγγραφα που αφορούσαν υιοθεσία αντιδίκου του πελάτη του και επίκληση τους σε δίκη, λόγω μη νόμιμης συλλογής τους.

*«3.1. Η συλλογή των εγγράφων με προσωπικά δεδομένα της καταγγέλλουσας και η, ανεξαρτήτως από τη δημοσιοποίησή τους, καταχώριση στο αρχείο του δικηγόρου *** συνιστούν μη νόμιμη επεξεργασία, αφού δεν δόθηκε επαρκής εξήγηση για το νόμιμο και θεμιτό τρόπο απόκτησης των δεδομένων αυτών. Το γεγονός, πάντως, ότι η καταχώριση αυτή έγινε με στοιχεία που η ίδια η καταγγέλλουσα είχε δημοσιοποιήσει λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη για την επιβολή της στο διατακτικό αναφερόμενης κυρώσεως.»*

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

«3.2. Δεν αποδείχθηκε ότι τα έγγραφα αυτά διέρρευσαν από το αρχείο του Δημοτικού Βρεφοκομείου. Ωστόσο, η κοινοποίησή τους από το Δημοτικό Βρεφοκομείο σε άλλες υπηρεσίες συνιστά διαβίβαση, μη επιτρεπτή από το Ν.2472/1997.

3.3. Σχετικά με το εξιτήριο από το Θεραπευτήριο ***, το οποίο δόθηκε στον *** στις ***, νομίμως ο υπεύθυνος επεξεργασίας του το παρέδωσε, αφού ο *** είχε την ιδιότητα του προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη του υποκειμένου των δεδομένων υγείας.

3.4. **Οι δικηγόροι *** και ***, καθώς και η δημοτική υπάλληλος *** δεν σχημάτισαν αρχείο με τα επίμαχα έγγραφα και, επομένως, δεν υπέχουν ευθύνη.**

•1. **Επιβάλλει στο δικηγόρο *** ως κύρωση την καταστροφή όλων των εγγράφων που έχει καταχωρίσει στο αρχείο του και που αφορούν την καταγγέλλουσα.»**

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

➤ **Αρχή Αναλογικότητας**: τα υπό επεξεργασία δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται, ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας.

ΑΠΔΠΧ 68/2004: Κρίθηκε ότι είναι θεμιτή η επίκληση καταδικαστικής απόφασης τρίτου που τελεί σε συνάφεια με το αντικείμενο της δίκης, υπό τον όρο ότι η συλλογή των στοιχείων αυτών έγινε νόμιμα (από καταθέσεις μαρτύρων)

«Η ασφαλιστική εταιρία ανέθεσε στον δικηγόρο να την εκπροσωπήσει στην αστική δίκη της αγωγής αποζημιώσεως που άσκησε ο προσφεύγων εναντίον της στο Ειρηνοδικείο, και για το σκοπό αυτό του έδωσε ως σχετικά του φακέλου της υπόθεσης την υπεύθυνη δήλωση ατυχήματος που υποχρεούται από τη σύμβαση κάθε ασφαλισμένος να υποβάλλει στην ασφαλιστική του εταιρεία, και το δελτίο συμβάντων, το οποίο η ασφαλιστική εταιρία εξασφάλισε με νόμιμη αίτηση της στην τροχαία η οποία είχε επιληφθεί του συμβάντος. Τα άλλα έγγραφα τα προσκόμισε στο δικαστήριο ο δικηγόρος εκ παραδρομής λόγω της συνάφειας της επίμαχης υπόθεσης με μήνυση που κατέθεσε ο προσφεύγων εναντίον του αστυνομικού που διενήργησε την αυτοψία στο τόπο του ατυχήματος για ψευδή δήλωση.

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

ΑΠΔΠΧ 68/2004: *«Εφόσον καταρχήν η δίκη εκκρεμεί, η διαπίστωση της παράνομης ή μη επεξεργασίας και οι περαιτέρω ενέργειες ανήκουν στο δικαστήριο της υπόθεσης. Η Αρχή είναι αρμόδια να κρίνει μόνον από πού προήλθαν και από ποιο αρχείο εξήχθησαν τα επίμαχα έγγραφα, και σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η κατοχή τους καθώς και η ανακοίνωσή τους έγιναν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεση του υποκειμένου είναι αρμόδια να επιβάλει τις απαιτούμενες και προβλεπόμενες από το άρθρο 21 παρ. 1 του ν. 2472/1997 κυρώσεις.*

Επειδή ειδικότερα, τα επίμαχα έγγραφα προήλθαν από το αρχείο του δικηγόρου ο οποίος εκπροσώπησε την ασφαλιστική εταιρία στην δίκη επί της αγωγής αποζημιώσεως του προσφεύγοντος εναντίον της και όχι από την ίδια τη ασφαλιστική εταιρία.

Επειδή ο δικηγόρος προσκόμισε και χρησιμοποίησε τα εν λόγω έγγραφα εκ παραδρομής και όχι με δόλο στο δικαστήριο λόγω της συνάφειας της συγκεκριμένης υπόθεσης με άλλη στον φάκελο της οποίας περιέχονταν τα έγγραφα αυτά.

2. ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ προειδοποίηση στον δικηγόρο να μην χρησιμοποιεί στο εξής έγγραφα από την μία δικογραφία στην άλλη, χωρίς τη προηγούμενη συγκατάθεση και ενημέρωση των υποκειμένων.»

Ν.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

ΑΠΔΠΧ 34/2003: Κρίθηκε ότι είναι θεμιτή η προσκομιδή σε δίκη εγγράφου με προσωπικά δεδομένα πρώην συζύγου προς υπεράσπιση δικαιώματος, εφόσον σχετίζονται με αυτό και βρίσκονταν στην κοινή κατοικία των πρώην υπαλλήλων.

ΑΠΔΠΧ 26/2001: Κρίθηκε ότι **δεν είναι θεμιτή** (αντίθετη στην αρχή της αναλογικότητας) η επίκληση της συνδικαλιστικής δράσης υπαλλήλου για την αξιολόγηση της υπηρεσιακής του ικανότητας

ΑΠΔΠΧ 83/2001: Κρίθηκε ότι **δεν είναι θεμιτή** η επίκληση (έστω και εμμέσως) των πολιτικών φρονημάτων υπαλλήλου για απόκρουση αγωγής αποζημίωσης λόγω μη προαγωγής

ΑΠΔΠΧ 108,109/2001: Κρίθηκε ότι **δεν είναι θεμιτή** η αναφορά σε δικόγραφο των θρησκευτικών πεποιθήσεων του αντιδίκου.

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

Λήψη συγκατάθεσης για την επεξεργασία δ.π.χ. του εντολέα

Δύο κατηγορίες δεδομένων:

- α) Εκείνα που επεξεργάζεται για την τυπική περαίωση της εντολής του
- β) εκείνα που αφορούν την ουσία της υπόθεσης

α' κατηγορία

Περιλαμβάνει στοιχεία που ταυτοποιούν τον πελάτη, αναγκαία για την ένταξη του στο πελατολόγιο (όνομα, επώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο, κλπ), τις παρεχόμενες υπηρεσίες (ώστε πχ να καθορισθεί η αμοιβή) κ.α.

Αρκεί η ενημέρωση του πελάτη αλλά δεν απαιτείται και η συγκατάθεση του, καθόσον τα στοιχεία αυτά είναι αναγκαία για την εκτέλεση της συμβατικής εντολής (α.5 παρ.2 περ.α).

Ομοίως τα στοιχεία τα οποία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης του (πχ προσκόμιση στοιχείων στην αρμόδια εφορία για έλεγχο του δικηγόρου) (α.5 παρ.2 περ.β')

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

Λήψη συγκατάθεσης για την επεξεργασία δ.π.χ. του εντολέα

β' κατηγορία

Κάθε είδους στοιχεία, πληροφορίες, κλπ, που ο εντολέας εμπιστεύεται στο δικηγόρο για την ουσία της υπόθεσης, προκειμένου να ενημερωθεί, να αποφασιστεί η υπερασπιστική γραμμή, κλπ.

Στην περίπτωση αυτή, στην οποία συχνά υπάρχουν και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, για την επεξεργασία τους, και για τη χρήση τους ενώπιον αρχής, δικαστηρίου ή άλλων προσώπων, απαιτείται, εκτός από την ενημέρωση του πελάτη, και η συγκατάθεση του.

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα Οι Δικηγόροι ως Υ.Ε.

Λήψη συγκατάθεσης για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων

Συνήθως πρόκειται για δεδομένα του αντιδίκου του εντολέα ή γενικότερα σε πρόσωπο με το οποίο ο εντολέας έχει έρθει σε διένεξη.

Είτε πρόκειται για απλά είτε πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα, ισχύει η εξαίρεση από τη γενική υποχρέωση λήψης άδειας για την επεξεργασία τους, όταν αυτά είναι «*αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου*» (α. 7 παρ.2 περ.γ', α.5 παρ.2 περ.ε')

Για να είναι σύννομη η επεξεργασία αυτή, παρά την έλλειψη συγκατάθεσης δηλαδή, θα πρέπει να είναι «απολύτως αναγκαία» για τον επιδιωκόμενο σκοπό και να **εξυπηρετεί έννομο συμφέρον** του υπευθύνου επεξεργασίας «**προφανώς υπέρτερο**» σε σχέση με εκείνο του υποκειμένου των δεδομένων.

N.2472/1997 – Τι ισχύει μέχρι σήμερα

Αρμοδιότητα για την κρίση της νομιμότητας της επεξεργασίας

Τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ της ΑΠΔΠΧ (ΑΠΔΠΧ 11/2005, 12/2006, 18/2006, 13/2007, 55/2007, κ.α.), με εξαίρεση:

Όταν τα προσωπικά δεδομένα έχουν ήδη προσκομισθεί σε δικαστική αρχή και βρίσκονται σε δικογραφία εκκρεμούς δίκης ή αποτελούν μέρος προανακριτικού ή ανακριτικού υλικού, η Αρχή **δεν έχει αρμοδιότητα** να κρίνει τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης επεξεργασίας δ.π.χ.

Σε εκκρεμή δίκη, η κρίση για τη νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ανήκει στο δικάζον δικαστήριο, ενώπιον του οποίου γίνεται η χρήση. Αντίστοιχα, όταν διενεργείται προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή ανάκριση, αρμόδιος να κρίνει τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης των προσκομισθέντων προσωπικών δεδομένων που βρίσκονται στη δικογραφία είναι ο αρμόδιος δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού.

GDPR

Ο Δικηγόρος εξαιρείται από την εφαρμογή κάποιων υποχρεωτικών ενεργειών, όπως η εκτίμηση αντικτύπου. Αιτιολογική Σκέψη 91:

«Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι μεγάλης κλίμακας, εάν η επεξεργασία αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ασθενών ή πελατών ιδιώτη ιατρού, άλλου επαγγελματία του τομέα της υγείας ή δικηγόρου. Στις περιπτώσεις αυτές, η εκτίμηση αντικτύπου της προστασίας δεδομένων δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωτική».

Ομάδα α.29 Κατευθυντήριες οδηγίες για τους Υ.Π.Δ. (υποσ.14):

«Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι, ενώ στην αιτιολογική σκέψη παρατίθενται παραδείγματα που αφορούν τα δύο άκρα (επεξεργασία από ιδιώτη ιατρό έναντι επεξεργασίας δεδομένων σε εθνικό επίπεδο ή σε ολόκληρη την Ευρώπη), μεταξύ των δύο αυτών άκρων, υπάρχει μια μεγάλη γκριζα ζώνη»

Παραδείγματα που δεν συνιστούν επεξεργασία μεγάλης κλίμακας είναι, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:
« - η επεξεργασία δεδομένων ασθενών από ιδιώτη ιατρό,
- η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα από ιδιώτη δικηγόρο.»

GDPR

α.6 Νομιμότητα της επεξεργασίας

«1. Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς,

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης,

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας,

δ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου,

ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί.»

GDPR

Άρθρο 7 - Προϋποθέσεις για συγκατάθεση

«1. Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

2. Εάν η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων παρέχεται στο πλαίσιο γραπτής δήλωσης η οποία αφορά και άλλα θέματα, το αίτημα για συγκατάθεση υποβάλλεται κατά τρόπο ώστε να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση. Κάθε τμήμα της δήλωσης αυτής το οποίο συνιστά παράβαση του παρόντος κανονισμού δεν είναι δεσμευτικό.

3. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή. Η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν θίγει τη νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση προ της ανάκλησής της. Πριν την παροχή της συγκατάθεσης, το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται σχετικά. Η ανάκληση της συγκατάθεσης είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της.

4. Κατά την εκτίμηση κατά πόσο η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη κατά πόσο, μεταξύ άλλων, για την εκτέλεση σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής μιας υπηρεσίας, τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι αναγκαία για την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης.»

GDPR

A.28 – Εκτελών την επεξεργασία

«1. Όταν η επεξεργασία πρόκειται να διενεργηθεί για λογαριασμό υπευθύνου επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας χρησιμοποιεί μόνο εκτελούντες την επεξεργασία που παρέχουν επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, κατά τρόπο ώστε η επεξεργασία να πληροί τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού και να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων.

2. Ο εκτελών την επεξεργασία δεν προσλαμβάνει άλλον εκτελούντα την επεξεργασία χωρίς προηγούμενη ειδική ή γενική γραπτή άδεια του υπευθύνου επεξεργασίας. Σε περίπτωση γενικής γραπτής άδειας, ο εκτελών την επεξεργασία ενημερώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τυχόν σκοπούμενες αλλαγές που αφορούν την προσθήκη ή την αντικατάσταση των άλλων εκτελούντων την επεξεργασία, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα στον υπεύθυνο επεξεργασίας να αντιταχθεί σε αυτές τις αλλαγές.

3. Η επεξεργασία από τον εκτελούντα την επεξεργασία διέπεται από σύμβαση ή άλλη νομική πράξη υπαγόμενη στο δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, που δεσμεύει τον εκτελούντα την επεξεργασία σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας και καθορίζει το αντικείμενο και τη διάρκεια της επεξεργασίας, τη φύση και τον σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις κατηγορίες των υποκειμένων των δεδομένων και τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του υπευθύνου επεξεργασίας. Η εν λόγω σύμβαση ή άλλη νομική πράξη προβλέπει ειδικότερα ότι ο εκτελών την επεξεργασία:»

Πλέον ευθύνη υπέχει και ο εκτελών την επεξεργασία, όχι μόνο ο Υ.Ε. (α.28, 58, 82, 83 ΓΚΠΔ)

GDPR

Ορισμένα μόνο από τα ζητήματα που ανακύπτουν:

- διάρκεια τήρησης δεδομένων;
- συνιστά η δικογραφία «σύστημα αρχειοθέτησης»; (ΑΠΔΠΧ 49/2004: όχι)
- υποχρέωση DPO σε δικηγορικές εταιρείες; (ccbe, Guide Pratique, ναι)
- το α.58 (εξουσίες αρχών ελέγχου: έρευνες, κλπ)
- Παράδοση δ.π.χ. σε τρίτους ; (πχ για φωτοτύπηση δικογραφίας, ή αποστολή της με email, απαιτείται «σύμβαση»;

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Χρήση καταδικαστικών αποφάσεων κ άλλων παραπεμπτικών εγγράφων

ΑΠ 1381/2009: Η λήψη αντιγράφων δικαστικών αποφάσεων που αφορούσαν στο μηνυτή, χωρίς τη συγκατάθεση του μηνυτή και η παράνομη επεξεργασία αυτών με τη διάδοση σε τρίτους, προσβάλλοντας έτσι την υπόληψη του μηνυτή, στοιχειοθετούν το αδίκημα του άρθρου 22 παρ.4 ν.2472/1997. «Ο κατηγορούμενος όμως απέκρυψε το γεγονός ότι οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν τον μηνυτή, επιτυγχάνοντας έτσι την έγκριση της χορήγησης των αποφάσεων αυτών, ως αυτόν να ήταν διάδικος, έχοντας έννομο προς τούτο συμφέρον, ενώ η αλήθεια ήταν ότι ο κατηγορούμενος δεν είχε δικαίωμα στη λήψη αποφάσεων και γνώσεως του περιεχομένου τους, αφού ήταν τρίτο πρόσωπο, γεγονός που απέκρυπτε στο περιεχόμενο των αιτήσεων του....Με τον τρόπο αυτόν, ο κατηγορούμενος επεξεργάστηκε παρανόμως, χωρίς τη συγκατάθεση του μηνυτή, προσωπικά δεδομένα αυτού, τα οποία στη συνέχεια διέδωσε στους ως άνω τρίτους, προσβάλλοντας κατ'αυτόν τον τρόπο την υπόληψη του τελευταίου. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως αποδείχθηκε η διάδοση από τον κατηγορούμενο των προσωπικών δεδομένων του μηνυτή, δεν απέβλεπε στην άσκηση ή υπεράσπιση των δικαιωμάτων του Δικαστηρίου, αφού οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν καταδίκες του μηνυτή για...που δεν ασκούσαν οποιαδήποτε επιρροή στις υπάρχουσες τότε διαφορές του κατηγορουμένου με τον μηνυτή, αλλά απέβλεπε στο να δυσφημήσει τον τελευταίο στις χρηματιστηριακές αρχές και στα ως άνω αναφερόμενα πρόσωπα, ως άτομο με ποινικό παρελθόν.». «**οι καταδικαστικές αποφάσεις αποτελούν προσωπικά δεδομένα και μάλιστα ευαίσθητα**»

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Χρήση καταδικαστικών αποφάσεων κ άλλων παραπεμπτικών εγγράφων

ΑΠ 1744/2009: αιτιολογημένη η καταδίκη του κατηγορουμένου, ο οποίος προκάλεσε την απόφαση σε άγνωστο δράστη να επέμβει χωρίς δικαίωμα στο αρχείο του Πρωτοδικείου και του Εφετείου Αθηνών και να λάβει αρχικώς γνώση της υπάρξεως **δύο καταδικαστικών αποφάσεων** σε βάρος του πολιτικώς ενάγοντα και στη συνέχεια να λάβει γνώση και του κειμένου αυτών, να λάβει αντίγραφα και να τα παραδώσει στον κατηγορούμενο.

ΑΠ 49/2011: μπορούν να χρησιμοποιηθούν πορίσματα ΕΔΕ εφόσον είναι για απόδειξη αθωότητας. τα άρθρα 358 κ 364 ΚΠΔ υπερισχύουν, ως ειδικότερα, του ν.2472/1997

ΕφΛαρ 387/2012 (καταδικαστικές αποφάσεις και παραπεμπτικό βούλευμα)

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Χρήση καταδικαστικών αποφάσεων κ άλλων παραπεμπτικών εγγράφων

ΑΠ 1744/2009: αιτιολογημένη η καταδίκη του κατηγορουμένου, ο οποίος προκάλεσε την απόφαση σε άγνωστο δράστη να επέμβει χωρίς δικαίωμα στο αρχείο του Πρωτοδικείου και του Εφετείου Αθηνών και να λάβει αρχικώς γνώση της υπάρξεως **δύο καταδικαστικών αποφάσεων** σε βάρος του πολιτικώς ενάγοντα και στη συνέχεια να λάβει γνώση και του κειμένου αυτών, να λάβει αντίγραφα και να τα παραδώσει στον κατηγορούμενο.

ΑΠ 49/2011: μπορούν να χρησιμοποιηθούν πορίσματα ΕΔΕ εφόσον είναι για απόδειξη αθωότητας. τα άρθρα 358 κ 364 ΚΠΔ υπερισχύουν, ως ειδικότερα, του ν.2472/1997

ΑΠ 2054/2010: Παράβαση του ν.2472/1997 δια της παράδοσης αντιγράφου μηνύσεως, της οποίας είχε προηγηθεί ανάκληση και θέση στο Αρχείο της Εισαγγελίας, με συνημμένα αντίγραφα υπομνημάτων, τα οποία περιείχαν προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων και στη συνέχεια, πρωτοκόλληση αυτής στο γενικό Πρωτόκολλο του Πανεπιστημίου, όπου υπήρχε ελεύθερη πρόσβαση από τρίτους, στοιχειοθετεί την αξιόποινη αυτή πράξη.

ΕφΛαρ 387/2012 (καταδικαστικές αποφάσεις και παραπεμπτικό βούλευμα)

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Χρήση καταδικαστικών αποφάσεων κ άλλων παραπεμπτικών εγγράφων

ΣυμβΕφαθ 984/2001 (contra) : Απαλλαγή του δικηγόρου και του πελάτη του από τις κατηγορίες της παράνομης γνώσης, αλλοίωσης και ανακοίνωσης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, οι οποίοι προσκόμισαν στο δικαστήριο για ανάγνωση το κατατετημημένο αποφυλακιστήριο του πολιτικώς ενάγοντα – μάρτυρα από το οποίο προέκυπτε η καταδίκη του για δεκάδες εγκλήματα. Το δικαστήριο υποχρεούται να ερευνά κάθε αποδεικτικό μέσο, εφόσον συντελεί στην ανεύρεση της ουσιαστικής αλήθειας. Με το ν.2472/1997 «ο νομοθέτης δεν ηθέλησε να ανατρέψει το υφιστάμενο δικονομικό σύστημα της χώρας ούτε να παραλύσει τη νόμιμη δράση των οργάνων απονομής της δικαιοσύνης, αλλά ούτε και να καταστήσει την Αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων υπερυνταγματική αρχή, η οποία θα εποπτεύει και θα καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας όλων των άλλων αρχών»

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Δικογραφίες, αρχεία ποινικών αποφάσεων, Δικαστηρίων και Εισαγγελιών

ΣυμβΠλημΘεσ1247/2011: Τα αρχεία ποινικών αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων, που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τις ποινικές διώξεις του εκάστοτε κατηγορουμένου και ενδεχομένως καταδίκες αυτού, έχουν το χαρακτήρα διαρθρωμένων συνόλων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συνιστούν δε τμήματα/υποσύνολα ενός συνολικού αρχείου ποινικών αποφάσεων της ελληνικής επικράτειας που τηρείται στα επιμέρους ποινικά δικαστήρια με κριτήριο την έδρα του εκδίδοντος την απόφαση δικαστηρίου, ως εκ τούτου δε η χωρίς δικαίωμα επέμβαση, με οποιοδήποτε τρόπο, στα αρχεία ποινικών αποφάσεων, η λήψη γνώσης του περιεχομένου τους και η ανακοίνωση του σε μη δικαιούμενα πρόσωπα στοιχειοθετεί το αδίκημα του άρθρου 22 παρ.4 του ν.2472/1997.

«...τα αρχεία ποινικών αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων αποτελούν διαρθρωμένα σύνολα ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προσिता με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, εφόσον τηρούνται και είναι προσβάσιμα με συγκεκριμένα κριτήρια ταξινόμησης, βάσει του αύξοντος αριθμού του βιβλίου μηνύσεων, των αποφάσεων και των δικογραφιών και του έτους έκδοσης των αποφάσεων, αλλά και **βάσει αλφαβητικού ευρετηρίου** των εγκαλουμένων και μηνυομένων, και περιέχουν πληροφορίες σχετικά με ποινικές διώξεις και καταδίκες των φυσικών προσώπων που αφορούν. Κατ'ακριβολογία, και τούτο έχει σημασία για τον προσδιορισμό της μονάδας του εννόμου αγαθού, πρόκειται για τμήματα-υποσύνολα ενός συνολικού αρχείου ποινικών αποφάσεων της ελληνικής επικράτειας, που τηρείται τα επιμέρους ποινικά δικαστήρια σε όλη την επικράτεια, με κριτήριο την έδρα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.»

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Δικογραφίες, αρχεία ποινικών αποφάσεων, Δικαστηρίων και Εισαγγελιών

ΔιατΕισΠλημΠειρ 95/2005 (contra), με την οποία απορρίφθηκε ως ουσία αβάσιμη σχετική έγκληση: Δεν αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα οι καταδικαστικές αποφάσεις λόγω της δημοσιότητας συνεδριάσεως των δικαστηρίων. Ούτε η χρήση καταδικαστικών αποφάσεων από δικηγόρο ενώπιον ποινικού δικαστηρίου αποτελεί παράνομη πράξη, καθώς αποτελεί υποχρέωση του ως λειτουργού της δικαιοσύνης να συνδράμει στην αναζήτηση της αλήθειας.

ΣυμβΠλημμΑθ 2942/2003: Τα όσα διαλαμβάνονται σε δελτίο τύπου της αστυνομίας σχετικά με την δράση συλληφθέντος για κατηγορούμενου για απαγωγή **δεν εμπίπτουν στην έννοια του αρχείου** σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2472/1997, με επίκληση της **ΑΠΔΠΧ 147/2001** σύμφωνα με την οποία *«όσον αφορά προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται σε δικογραφία ή ανακριτικό/προανακριτικό υλικό, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα, γιατί ο φάκελλος της δικογραφίας εκκρεμούς δίκης και κατ'αναλογία το ανακριτικό/προανακριτικό υλικό, δεν αποτελεί αρχείο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2472/1997.»*

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Δικογραφίες, αρχεία ποινικών αποφάσεων, Δικαστηρίων και Εισαγγελιών

ΑΠ 1187/2009 αναιρέθηκε η καταδικαστική απόφαση για παραβίαση του ν.2472/1997, κατά την οποία ο κατηγορούμενος είχε καταστήσει γνωστά σε τρίτους, μέσω υπομνήματος του στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων, ποινικές διώξεις και καταδίκες της εγκαλούσης, κάνοντας δεκτό ότι «*Με τους προαναφερόμενους τρόπους έλαβε γνώση, επεξεργάστηκε, ανακοίνωσε και κατέστησε προσιτά τόσο ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων όσο και στην αντίδικο του επί των ανωτέρω δικών γερμανική εταιρεία και στους πληρεξούσιους δικηγόρους τα ανωτέρω ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα της εγκαλούσης τα οποία συνέλεξε από άτομα που είχαν υποβάλει τις σχετικές μηνύσεις, επιτρέποντας σε αυτούς να λάβουν γνώση, δίχως να θεμελιώνει σχετικό δικαίωμα και χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή Προστασία προστασίας προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, ενώ τα ανωτέρω συνιστούσαν προσωπικά δεδομένα της εγκαλούσας τα οποία υπήρχαν στα αρχεία του Πρωτοδικείου, της Εισαγγελίας Πρωτοδικών και του Εφετείου και Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών και μολονότι δεν είχε δικαίωμα να γνωρίζει αυτά αφού δεν συμμετείχε στις διαφορές που αφορούσαν τα δεδομένα αυτά με οποιοδήποτε τρόπο, ώστε να έχει νόμιμα πρόσβαση σ' αυτά, αφού έλαβε γνώση αυτών μη νόμιμα τα χρησιμοποίησε προς υποστήριξη των δικαιωμάτων του διοικητικής φύσης χωρίς δικαίωμα και χωρίς προηγουμένως να λάβει άδεια από την αρμόδια αρχή και ενώ δεν ήταν απαραίτητα για τη στήριξη των δικαιωμάτων του*». Ενώ λοιπόν η καταδικαστική απόφαση έχει ανάλογη με άλλες αποφάσεις αιτιολογία **ο ΑΠ την αναίρεσε** κρίνοντας ότι: «ούτε στο σκεπτικό ούτε στο διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης αναφέρεται περιστατικό επέμβασης στα αρχεία του Πρωτοδικείου και του Εφετείου Αθηνών και των αντίστοιχων Εισαγγελιών, όπου φέρονται ότι υπήρχαν καταχωρημένες οι πληροφορίες – δεδομένα σχετικά με τις ποινικές διώξεις και καταδίκες της εγκαλούσας.»

Συλλογή – χρήση δεδομένων στο πλαίσιο δίκης

Χορήγηση εγγράφων δικογραφίας

ΑΠ 1381/2009: «Στις σχετικές αιτήσεις ο κατηγορούμενος, ως δικαιολογητικό λόγο στήριξης του δήθεν δικαιώματός του, πηγάζοντας εκ του άρθρου 147 ΚΠΔ, επικαλείται το γεγονός ότι επιθυμούσε να χρησιμοποιήσει τις αποφάσεις «προς συμπλήρωση του φακέλου της ανακριτικής διαδικασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη και υποστήριξη της υπερασπίσεώς μου....Ο κατηγορούμενος όμως **απέκρυψε το γεγονός ότι οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν τον μηνυτή, επιτυγχάνοντας έτσι την έγκριση της χορήγησης των αποφάσεων αυτών, ως αυτόν να ήταν διάδικος, έχοντας έννομο προς τούτο συμφέρον, ενώ η αλήθεια ήταν ότι ο κατηγορούμενος δεν είχε δικαίωμα στη λήψη αποφάσεων και γνώσεως του περιεχομένου τους, αφού ήταν τρίτο πρόσωπο, γεγονός που απέκρυπτε στο περιεχόμενο των αιτήσεων του**».

Τεχνικά μέτρα ασφαλείας

Άρθρο 24

Ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας

«1. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Τα εν λόγω μέτρα επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται όταν κρίνεται απαραίτητο.»

Τεχνικά μέτρα ασφαλείας

[Όλως ενδεικτικώς αναφερόμενα]

- Μετά το πέρας του χρόνου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού επεξεργασίας πρέπει να καταστρέφονται από τον Υ.Ε. με ασφαλή τρόπο, ώστε να αποκλείεται η περαιτέρω μη νόμιμη και αθέμιτη επεξεργασία τους.
- **ΑΠΔΠΧ 1/2005 Οδηγία:** δεδομένα σε έντυπη μορφή: ενδεικνυόμενος τρόπος καταστροφής τους ο τεμαχισμός σε λωρίδες με χρήση ειδικών μηχανημάτων, η πολτοποίηση-ανακύκλωση ή η αποτέφρωση – δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή: η αλλοίωση των δεδομένων (overwrite), η μορφοποίηση (format) ή η φυσική καταστροφή τους – Απαγορεύεται η ρίψη περαιωθεισών δικογραφιών σε κάδο απορριμμάτων.
- ασφαλής providers για αποστολή ηλεκτρονικής επικοινωνίας
- εγκατάσταση κωδικών σε κάθε υπολογιστή ή φορητή μονάδα αρχείων (usb) και στο δίκτυο
- πρότυπα εξουσιοδοτήσεων και άλλων εγγράφων

Τεχνικά μέτρα ασφαλείας

ΑΠΔΠΧ 34/2018

«2. Απευθύνει στην εταιρία σύσταση να μεριμνήσει για την κατάρτιση και εφαρμογή εσωτερικού Κανονισμού για την ορθή χρήση και τη λειτουργία του εξοπλισμού και του δικτύου πληροφορικής και επικοινωνιών από τους εργαζόμενους (υποκείμενα των δεδομένων), στο περιεχόμενο της οποίας θα πρέπει ανάμεσα σε άλλα να περιλαμβάνεται:

I. Πολιτική Αποδεκτής Χρήσης των εταιρικών ηλεκτρονικών υπολογιστών (ή άλλου συναφούς εξοπλισμού), του εταιρικού δίκτυο επικοινωνιών (ή άλλης συναφούς υποδομής) και των εταιρικών λογαριασμών ηλεκτρονικής αλληλογραφίας καθώς και τις σχετικές προϋποθέσεις, όρους και διαδικασίες. Σε περίπτωση απαγόρευσης χρήσης του εταιρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή για προσωπική χρήση από τους εργαζόμενους, να εξετασθεί η δυνατότητα παραχώρησης της χρήσης ψηφιακού αποθηκευτικού χώρου για προσωπική χρήση, στον οποίο δεν θα είναι επιτρεπτή η πρόσβαση του εργοδότη.

II. Πολιτική πρόσβασης και ελέγχου των εταιρικών ηλεκτρονικών υπολογιστών (ή άλλου συναφούς εξοπλισμού) που χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι στην οποία να περιγράφονται κατ'ελάχιστον:

Τεχνικά μέτρα ασφαλείας

ΑΠΔΠΧ 34/2018

- ι. οι συναφείς σκοποί (δικαιολογητικοί λόγοι) πρόσβασης και ελέγχου, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας,*
- ii. η φύση και η έκταση του ελέγχου,*
- iii. η διαδικασία, ο τρόπος και οι όροι πρόσβασης και ελέγχου τόσο σε περίπτωση παρουσίας, όσο και τυχόν απουσίας του εργαζομένου,*
- iv. οι διαδικαστικές εγγυήσεις που αφορούν την πρόσβαση και τον έλεγχο, ιδίως αναφορικά με την διασφάλιση και απόδειξη της ορθότητας και αντικειμενικότητας του καθώς και την παρουσία ή απουσία του εργαζομένου,*
- v. ο τρόπος ενημέρωσης του εργαζομένου για τα ευρήματα του ελέγχου,*
- vi. η διαδικασία που ακολουθείται μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου με την οποία τυχόν διενεργείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επί των ευρημάτων προς επίτευξη των σκοπών του ελέγχου καθώς και η σχετική ενημέρωση του εργαζομένου,*
- vii. διαδικασία και προϋποθέσεις, σύμφωνα με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα αποφυγής της πρόσβασης και ελέγχου του συνόλου των αποθηκευμένων αρχείων, δεδομένων και πληροφοριών με την υιοθέτηση άλλης, λιγότερο επαχθούς, μεθόδου,*
- viii. η προηγούμενη ενημέρωση των εργαζομένων για το ενδεχόμενο πρόσβασης και ελέγχου στους εταιρικούς υπολογιστές (ή σε άλλη συναφή εξοπλισμό) που χρησιμοποιούν καθώς και τις περιπτώσεις εξαίρεσης από την υποχρέωση ενημέρωσης, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας,*

Τεχνικά μέτρα ασφαλείας

ΑΠΔΠΧ 34/2018

ix. η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία δυνατότητα προσφυγής των εργαζομένων σε έννομη προστασία

3. Απευθύνει στην εταιρία σύσταση να μεριμνήσει για τη λήψη των κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας του πληροφοριακού της συστήματος κατ' αρ. 10 παρ. 3 Ν. 2472/1997. Σχετική επί του ζητήματος αυτού τυγχάνει η καταχώριση που υπάρχει στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής στη θέση <http://www.dpa.gr/pls/portal/url/ITEM/B6F5DCC88FD8EC4AE040A8C07C24572A>.»

Τεχνικά μέτρα ασφαλείας

Clean desk policy

- Κλείνουμε με ασφάλεια το pc μας στο τέλος της ημέρας
- Κλειδώνουμε όλα τα αρχεία μας στον υπολογιστή
- Φροντίζουμε να είναι «κλειδωμένα» τα αρχεία μας, που δεν δουλεύουμε, ακόμα και όταν είναι ανοικτός ο υπολογιστής
- Δεν αφήνουμε πουθενά τους κωδικούς μας
- Κλειδώνουμε και το γραφείο μας στο τέλος της ημέρας
- Δεν αφήνουμε έγγραφα σε εκτυπωτές, γραφεία, ράφια, κλπ
- Καταστρέφουμε αρχεία που δεν χρειαζόμαστε ή είναι επικίνδυνα σε έκθεση

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ LLM

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

*ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΣΚΟΥΦΑ 60Α, ΑΘΗΝΑ – www.dalaw.gr*